

1	Asia.....	2
2	Asian vireilletulo	2
3	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta	2
4	Kilpailuoikeudellinen arviointi	2
4.1	Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn	2
4.2	Relevantit markkinat, markkinoiden koko ja kilpailutilanne	2
4.2.1	Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista	2
4.2.2	Kiinteän verkon laajakaistapalvelut kuluttajille.....	3
4.2.3	Yritysten viestintäratkaisut	5
4.2.4	Tukkutason laajakaistapalvelut	5
4.2.5	Maksullisten televisiopalveluiden sekä televisio- ja videosisältöjen vähittäismarkkina	6
4.2.6	Maksullisen TV- ja videosisällön hankinta	7
4.2.7	Mastot.....	7
4.2.8	Matkaviestinpalveluiden ylläpitämiseen tarvittavat transmissioyhteydet	7
4.2.9	Tilaajayhteyksien vuokraus	8
4.2.10	Mobiililaajakaistapalvelut kuluttajille	8
4.2.11	Kaapelitelevisiopalveluiden markkina.....	8
4.2.12	Matkaviestinpalveluiden myyntiedustuksen markkina	9
4.2.13	Kiinteän verkon puhelinliittymät.....	9
4.2.14	Matkaviestinverkon puhelinliittymät.....	9
4.2.15	Valtakunnalliset runkoverkkopalvelut	9
4.2.16	Päätelaitteiden myynti.....	10
4.3	Yrityskaupan mahdollisten kilpailuvaikutusten alustava arviointi	10
4.4	Johtopäätös	11
5	Ratkaisu.....	11
6	Sovelletut säännökset	11
7	Muutoksenhaku.....	11

1 Asia

1. Jatkoselvitykseen ryhtyminen yrityskaupassa Elisa Oyj / Anvia Oyj

2 Asian vireilletulo

2. Elisa Oyj ("Elisa") on ilmoittanut 9.12.2014 Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV") järjestelyn, jossa se hankkii yksinomaisen määräysvallan Anvia Oyj:ssä ("Anvia").

3 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

3. **Elisa** tarjoaa puhelin- ja tietoliikennepalveluita sekä niihin liittyviä toimintoja kotitalouksille ja yrityksille. Elisa-konserni tarjoaa kattavasti paikallisia ja valtakunnallisia puhe- ja datapalveluita kiinteässä verkossa, matkaviestinverkossa ja kaapelitelevisioverkossa.
4. **Anvia** on alueellinen Finnet-yhtiö. Anvia muodostuu Anvia Oyj:stä (aiemmin Vaasan Läänin Puhelin Oy) ja sen tytäryhtiöistä. Se tarjoaa tieto-, viestintä- ja turvateknologian palveluita ja tuotteita kuluttajille, yrityksille, julkisyhteisöille sekä muille operaattoreille.

4 Kilpailuoikeudellinen arviointi

5. Tässä päätöksessä esitetyt KKV:n kannanotot ovat alustavia, eivätkä ne myöskään muodosta tyhjentävää luetteloa mahdollisista kilpailuongelmista. Tässä päätöksessä ei ole tarvetta ottaa lopullista kantaa relevanttien hyödykemarkkinoiden tai maantieteellisten markkinoiden määrittelyyn.

4.1 Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

6. Elisa-konsernin maailmanlaajuinen liikevaihto oli vuonna 2013 noin 1,5 miljardia euroa, josta noin 1,4 miljardia euroa kertyi Suomesta. Anvia-konsernin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2013 oli noin 108 miljoonaa euroa, josta [yli 100]¹ miljoonaa euroa kertyi Suomesta. Koska kilpailulaissa määritellyt liikevaihtorajat ylittyvät, järjestely kuuluu yrityskauppavaltuutusta koskevien säännösten soveltamisalaan.

4.2 Relevantit markkinat, markkinoiden koko ja kilpailutilanne

4.2.1 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

7. Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolet toimivat puhelin- ja tietoliikennepalveluiden markkinoilla Suomessa. Osapuolten ydinliiketoiminta muo-

¹ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tieto / tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

dostuu viestintämarkkinalain mukaisesta ilmoituksenvaraisesta yleisestä telenoiminnasta sekä matkaviestinliiketoiminnasta.

8. Ilmoittajan mukaan markkinat ovat monelta osin ristikkäisiä, minkä vuoksi osalla markkinoista osapuolten suhde voidaan katsoa sekä horisontaaliseksi että vertikaaliseksi. Ilmoittaja on jaotellut relevantit markkinat horisontaalisiin ja vertikaalisiin sen mukaan kumpaa ne lähemmin ilmoittajan arvion mukaan ovat.
9. Ilmoittajan mukaan seuraavat markkinasegmentit (tai niiden alasegmentit) ovat yrityskaupan kannalta relevantit horisontaaliset tuotemarkkinat (suluisa ilmoittajan näkemys kyseisen markkinan maantieteellisestä laajuudesta): 1. Kiinteän verkon laajakaistapalvelut kuluttajille (alueellinen), 2. Yritysten viestintäratkaisut (valtakunnallinen), 3. Tukkutason laajakaistapalvelut (paikallinen), 4. Maksullisten televisiopalveluiden sekä televisio- ja videosisältöjen vähittäismarkkina (valtakunnallinen) ja 5. Televisio- ja videosisältöjen hankinta (valtakunnallinen).
10. Osapuolilla on lisäksi keskenään yhteenliittämissopimuksia, joita ei ole sisällytetty edellä esitettyihin markkinoihin.
11. Ilmoittajan mukaan seuraavat markkinasegmentit (tai niiden alasegmentit) ovat yrityskaupan kannalta relevantit vertikaaliset tuotemarkkinat: 6. Mastot (valtakunnallinen), 7. Matkaviestinpalveluiden ylläpitämiseen tarvittavat transmissioyhteydet (valtakunnallinen) ja 8. Tilaajayhteysverkon vuokraus (paikallinen).
12. Ilmoittajan mukaan yrityskauppaan läheisesti liittyvät markkinat ovat: 9. Mobiililaajakaistapalvelut kuluttajille (valtakunnallinen), 10. Kaapeliteleviopalveluiden markkina (alueellinen), 11. Matkaviestinliittymien myyntiedustuksen markkinat (valtakunnallinen), 12. Kiinteän verkon puhelinliittymät (paikallinen), 13. Mobiiliverkon puhelinliittymät (valtakunnallinen), 14. Valtakunnalliset runkoverkkopalvelut (valtakunnallinen) ja 15. Päätelaitteiden myynti.

4.2.2 Kiinteän verkon laajakaistapalvelut kuluttajille

13. Ilmoittajan mukaan laajakaistapalvelulla tarkoitetaan kiinteähintaista ja aina auki olevaa nopeaa internetyhteyttä. Kiinteän verkon laajakaistapalvelu on sidottu kiinteään käyttöpaikkaan. Laajakaistapalveluita voidaan tarjota usean verkkotekniikan välityksellä. Suomessa kiinteän puhelinverkon ADSL-tekniikka ja kaapelimodeemitekniikka ovat tällä hetkellä eniten käytössä olevat laajakaistatekniikat. Ilmoittajan mukaan kuluttajat ovat johdonmukaisesti siirtyneet käyttämään yhä nopeampia kiinteän verkon laajakaistaliittymiä. Laajakaistapalveluiden ohella operaattorit tarjoavat loppuasiakkaille erikseen myös tietoturvapalveluita, kuten esimerkiksi palomuuuri- ja virustorjuntapalveluita.

14. Relevanttien hyödykemarkkinoiden osalta yrityskaupan osapuolten kilpailija TeliaSonera Finland Oy ("TeliaSonera") esittää lausunnossaan, että KKV:n tulisi selvittää yrityskaupan kilpailuvaikutuksia myös kuluttajille suunnattujen kiinteän verkon laajakaistapalvelujen ja mobiililaajakaistapalvelujen kokonaismarkkinoilla. KKV on käsitellyt kiinteän verkon laajakaistapalveluja kuluttajille viimeksi Elisan, PPO-Yhtiöt Oy:n, Kymen Puhelin Oy:n ja Telekarelia Oy:n yrityskauppaa koskevassa ratkaisussaan², jossa KKV tarkasteli yrityskaupan kilpailuvaikutuksia kiinteän verkon laajakaistapalveluissa ottaen huomioon mobiililaajakaistan aiheuttaman kilpailupaineen. KKV katsoi, että kyseisen yrityskaupan aiheuttamien kilpailuongelmien arvioinnin kannalta ei ollut merkitystä sillä, ovatko kiinteät ja mobiilit laajakaistaliittymät toisiaan korvaavia. KKV katsoi siten, että hyödykemarkkinoiden täsmällisempi määrittely ei ollut tarpeellista. Käsillä olevassa Elisan ja Anvian välisen yrityskaupan jatkokäsittelyyn siirtämisestä koskevassa päätöksessä ei myöskään ole tarvetta määritellä hyödykemarkkinoita lopullisesti.
15. Relevanttien maantieteellisten markkinoiden osalta ilmoittaja on toimittanut KKV:lle markkinatietoja alueellisesti, koska KKV on Elisan, PPO-Yhtiöt Oy:n, Kymen Puhelin Oy:n ja Telekarelia Oy:n yrityskauppaa koskevassa ratkaisussaan tarkastellut markkinoita alueellisesti.
16. Anvian perinteisellä toimialueella Anvian markkinaosuus kuluttajille tarjottavien kiinteän verkon laajakaistapalveluissa oli vuonna 2013 Elisan mukaan [yli 70] %. Elisan markkinaosuus Anvian perinteisellä toimialueella vuonna 2013 oli [alle 5] %. Elisa tarjoaa Anvian perinteisellä toimialueella kiinteää laajakaistaa kuluttaja-asiakkaille pääasiassa Vaasan, Mustasaaren ja Laihian taajama-alueella. Ilmoittaja on toimittanut näistä KKV:lle tietoja liittymämäärittäin. Kunnittain tarkasteltuna [...] oli asutokuntia ilmoittajan mukaan [...], joissa Anvian kuluttajaliittymiä oli [yli 10 000] ja Elisan [1000 – 3000]. [...] asutokuntia oli [...], joissa Anvian liittymiä oli [3000 – 5000] ja Elisan liittymiä [alle 500]. [...] asutokuntia oli [...], joissa Anvian liittymiä oli [1000 – 3000] ja Elisan liittymiä [alle 500].
17. Elisan mukaan sen markkinaosuus kuluttajille tarjottujen kiinteän verkon laajakaistaliittymien markkinoilla on hyvin pieni Anvian perinteisellä toimialueella. Tämä johtuu siitä, että Elisa on keskittynyt tarjoamaan palveluita kasvukeskuksissa (Helsingin, Hyvinkään, Hämeenlinnan, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Lappeenrannan, Lohjan, Oulun, Porvoon, Riihimäen, Tampereen, Turun ja Vaasan myyntialueet) ja lopettanut kiinteän verkon laajakaistaliittymien uusmyynnin kuluttajille kasvukeskusten ulkopuolisilla alueilla elokuussa 2008.

---

² Yrityskaupan hyväksyminen ehdollisena; Elisa Oyj / PPO-Yhtiöt Oy, Kymen Puhelin Oy ja Telekarelia Oy, dnro 261/14.00.10/2012, 24.4.2013.

4.2.3 Yritysten viestintäratkaisut

18. Yrityksille tarjottaviin viestintäratkaisuihin kuuluu ilmoittajan mukaan tietoliikennepalvelut, IT-palvelut sekä ulkoistetut asiakas- ja vaihdopalvelut. Tietoliikennepalveluihin sisältyvät muun muassa kiinteän verkon puheliittymät, datasiirto ja lähiverkkopalvelut, mobiiliverkon palvelut sekä laitteet. IT-palvelut sisältävät muun muassa konesalipalvelut, konsultointipalvelut sekä erilaiset sovelluspalvelut kuten pilvipalvelut. Palveluita tarjotaan yritysten ohella myös julkisyhteisöille kuten kunnille ja valtiolle.
19. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat ilmoittajan mukaan valtakunnalliset ja suurimpien kansainvälisten yritysten osalta jopa laajemmat. Suomessa yritysten viestintäratkaisuja tarjoavat teleyritysten lisäksi esimerkiksi Tieto, Fujitsu, IBM sekä vähäisemmässä määrin myös muut IT-palveluyritykset. Yritykset ja julkisyhteisöt hankkivat viestintäratkaisunsa yleensä kilpailuttamalla.
20. Ilmoittajan mukaan yritysten viestintäratkaisujen kokonaismarkkinoiden arvo vuonna 2013 oli [4,7 – 5,2] miljardia euroa. Elisan markkinaosuus oli [1 – 10] % ja Anvian alle [5] %.
21. Aiemmassa Elisan tekemässä yrityskauppailoituksessa, joka koski määräysvallan hankintaa PPO-Yhtiöt Oy:ssä, Kymen Puhelin Oy:ssä ja Telekarelia Oy:ssä, Elisa ilmoitti yritysten viestintäratkaisuja kapeammat yritysille tarjottavat ICT-kokonaispalvelumarkkinat, joihin ilmoittajan mukaan kuuluvat muun muassa matkaviestinpalvelut, puhepalvelut, VoIP-liittymät sekä tietoliikennetähtäimet.

4.2.4 Tukkutason laajakaistapalvelut

22. Tukkutason laajakaistapalveluilla tarkoitetaan verkkoyrityksen palveluyritykselle tarjoamaa tukkutason laajakaistapalvelua. Tukkutason laajakaistapalvelut kuuluvat viestintämarkkinalain mukaisen ennakkosääntelyn piiriin (säännelty markkina M5). Ilmoittaja on rakentanut DSL-verkkoja oman toimialueensa lisäksi myös muiden teleyritysten perinteisille toimialueille, vähäisessä määrin myös Anvian toimialueelle. Ilmoittaja myös vuokraa laajakaistatukkuuotetta jonkin verran muilta teleoperaattoreilta. Ilmoittajan näkemyksen mukaan tukkutason laajakaistapalveluiden markkinalla on sekä horisontaalisia että vertikaalisia piirteitä. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat ilmoittajan mukaan paikalliset ja rajautuvat paikallisten teleoperaattoreiden perinteisten toimialueiden mukaan.
23. Ilmoittajalla ei ole sen oman käsityksen mukaan päällekkäistä toimintaa Anvian kanssa ilmoittajan omilla perinteisillä toimialueilla. Ilmoittaja ostaa tukkutason laajakaistapalvelua Anvialta sen perinteisellä toimialueella. Lisäksi ilmoittajalla on omia laajakaistapalvelujen tuottamiseen tarvittavia laitteistoja Anvian alueella [...].

24. Anvia vuokraa operaattorituotteita (tilaajayhteydet ja tukkutason laajakaista) useille teleoperaattoreille. Anvian suurimmat operaattoriasiakkaat ovat [...].

4.2.5 Maksullisten televisiopalveluiden sekä televisio- ja videosisältöjen vähittäismarkkina

25. Maksullisten televisio- ja videosisältöjen vähittäismarkkinaan kuuluvat Elisän mukaan eri jakelualustoilla tarjotut maksulliset televisio- ja videosisällöt sekä näihin liittyvät lisäpalvelut kuten videovuokraus ja tallennus. Palveluita voidaan tarjota usean vaihtoehtoisen verkon ja tekniikan avulla, mukaan lukien antenniverkko, kaapelitelevisio, satelliitti ja laajakaista. Laajakaistaverkossa palveluita voidaan tarjota joko verkko/laiteriippuvaisena IPTV-palveluna tai avoimen internetin yli. Avoimen internetin kautta selaimella tai applikaatiolla katsottavissa olevia maksullisia televisio- ja videosisältöpalveluita ovat muun muassa televisiopalvelut Katsomo ja Ruutu sekä tilausvideopalvelut kuten Netflix, Filmnet, HBO Nordic sekä Viaplay. Vuoden 2013 lopussa maksullisia kanavia katsottiin noin 740 000 kotitaloudessa, mikä on hieman yli 30 % TV-talouksista. Maksukanavien osuus television katselusta oli noin 8 %.³
26. Elisa viittaa KKV:n aikaisempaan tapauskäytäntöön, jossa KKV on käsitellyt maksutelevisiopalveluja jakelukanavariippumattomasti.⁴ Maksutelevisiopalveluiden tarjonnassa keskeisessä asemassa on tarjottavien palveluiden sisältö eikä jakelualustalla ole kuluttajien kannalta ratkaisevaa merkitystä.
27. Relevantit markkinat ovat Elisän mukaan vähintään valtakunnalliset. Maksullisia televisiopalveluita ja muita maksullisia videosisältöjä tarjotaan valtakunnallisesti antenni-, satelliitti-, kaapeli- ja IPTV-verkoissa. Yleisen internetin kautta kuluttajat voivat käyttää myös muita kuin kotimaisten palveluntarjoajien maksullisia palveluita.
28. Elisän mukaan maksullisten televisiopalveluiden sekä televisio- ja videosisältöjen vähittäismarkkinan kokonaisarvo vuonna 2013 oli [170 – 230] miljoonaa euroa. Elisän markkinaosuus oli [10 – 20] % ja Anvian [alle 5] %.
29. Elisa ja Anvia tarjoavat maksullisia televisiopalveluita kaapelitelevisioverkossa omille KTV-asiakkailleen. Tältä osin yhtiöiden toiminta ei ole maantieteellisesti päällekkäistä. Osapuolten online-videosisältöpalvelut ovat saatavissa koko maassa. Osa Finnet-yrityksistä toimii Watson-palvelun jälleenmyyjinä.

³ Finnpanel, TV-taloudet Suomessa 2013 -tutkimus.

⁴ Esim. KKV:n yrityskauppapäätös; DNA Oy / Digi TV Plus Oy, 29.8.2013 (Dnro 223/KKV14.00.10/2013). Koska kyseinen yrityskauppa ei KKV:n arvion mukaan aiheuttanut merkittäviä haitallisia kilpailuvaikutuksia maksutelevisiopalveluiden vähittäismyynnin markkinoilla, ei relevantteja tuotemarkkinoita ja maantieteellisiä markkinoita ollut tarpeen määritellä täsmällisesti.

4.2.6 Maksullisen TV- ja videosisällön hankinta

30. Elisan mukaan maksullisten televisio- ja videosisältöjen tukkutarjonnan markkinoilla tarkoitetaan loppuasiakkaille tarjottavien tuotteiden tai tuotekokonaisuuksien tarjontaa. Tukkumarkkinoille kuuluvat kanavapakettien, yksittäisten kanavien ja sisältöoikeuksien (sisältäen ohjelmakirjastot) hankinta. Yrityskaupan osapuolet hankkivat sisältöjä omiin maksullisiin TV- ja videopalveluihinsa.
31. Elisan mukaan sisällöntarjonta tukkumarkkinoilla on Suomessa keskittynyt. Markkinoiden merkittävimmät toimijat ovat kanavayhtiöt Bonnier AB (MTV) ja Sanoma Oyj (Nelonen). Ohjelmakirjastojen sisältöoikeuksien osalta merkittävin toimija on Netflix.
32. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat Elisan mukaan vähintään valtakunnalliset.
33. Elisan mukaan maksullisen TV- ja videosisällön hankinnan kokonaismarkkinan arvo vuonna 2013 oli [90 – 140] miljoonaa euroa. Elisan markkinaosuus oli [10 – 20] % ja Anvian [alle 5] %.

4.2.7 Mastot

34. Mastomarkkinoihin kuuluvat ilmoittajan mukaan kaikki ne mastot, jotka soveltuvat matkaviestinverkon tukiaseman kiinnittämiseen korkeutensa, sijaintinsa ja muiden ominaisuuksiensa puolesta. Mastoja omistavat ja mastojen antennipaikkoja vuokraavat matkaviestinoperaattoreiden lisäksi myös muut tahot. Mastoihin voidaan sijoittaa matkaviestinverkkojen tukiasemien lisäksi myös muita radiolähettäviä, esimerkiksi radiolinkkejä sekä TV- ja radioverkkojen lähetysantenneja.
35. Relevantti maantieteellinen markkina on ilmoittajan mukaan valtakunnallinen. Suurimmat yritykset, jotka vuokraavat mastopaikkoja, toimivat valtakunnallisesti ja niillä on mastoja eri puolilla Suomea.
36. Elisan mukaan mastojen kokonaismarkkinan arvo vuonna 2013 oli [40 – 70] miljoonaa euroa. Elisan markkinaosuus oli [20 – 30] % ja Anvian [alle 5] %.
37. Ilmoitetulla yrityskaupalla ei ole Elisan mukaan merkitystä valtakunnallisella mastomarkkinalla, sillä markkinaosuuksien muutos on pieni. Yrityskauppa ei Elisan mukaan vaikuta markkinoiden toimintaan myöskään paikallisesti tai alueellisesti.

4.2.8 Matkaviestinpalveluiden ylläpitämiseen tarvittavat transmissioyhteydet

38. Matkaviestinpalveluiden ylläpitämiseen tarvittavilla transmissioyhteyksillä tarkoitetaan matkaviestinverkon tukiasemien välisiä siirtoyhteyksiä. Transmissioyhteydet voidaan toteuttaa kiinteillä valokuitu- tai metallijohtimisilla

yhteyksillä tai radiolinkkien avulla. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat Elisan mukaan valtakunnalliset. Valtakunnalliset matkaviestinoperaattorit toimivat markkinoilla sekä ostajina että myyjinä. Markkinoilla on myös alueellisia toimijoita, jotka myyvät transmissioyhteyksiä vain rajatulla maantieteellisellä alueella.

39. Elisan mukaan kokonaismarkkinan arvo vuonna 2013 oli [40 – 70] miljonia euroa. Elisan markkinaosuus oli [30 – 40] % ja Anvian [alle 5] %.

4.2.9 Tilaajayhteyksien vuokraus

40. Tilaajayhteydellä tarkoitetaan sitä kiinteän puhelinverkon osaa, joka on käyttäjän liittymän ja sellaisen laitteen välillä, jolla voidaan ohjata viestejä. Tilaajayhteysverkon vuokraus kuuluu viestintämarkkinalain mukaisen ennakkosääntelyn piiriin (säännelty markkina M4). Elisa on rakentanut tilaajayhteysverkkoa Anvian perinteiselle toimialueelle vain vähän. Tämän vuoksi Elisa katsoo markkinan olevan pääasiassa vertikaalinen.
41. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat paikalliset ja rajautuvat paikallisten teleoperaattoreiden perinteisten toimialueiden mukaan.
42. Elisalla ei ole päällekkäistä toimintaa Anvian kanssa Elisan omilla perinteisillä toimialueilla. [...]
43. [...]

4.2.10 Mobiililaajakaistapalvelut kuluttajille

44. Mobiililaajakaistapalvelulla tarkoitetaan matkaviestinverkossa tarjottua 3G- ja 4G-tekniikalla toteutettua laajakaistapalvelua.
45. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat valtakunnalliset. Mobiililaajakaistapalveluita tarjoavat kaikki Suomessa toimivat matkaviestinpalveluita tarjoavat operaattorit. Matkaviestinverkossa kolme suurinta toimijaa ovat matkaviestinverkko-operaattorit Elisa, TeliaSonera sekä DNA. Anvialla ei ole omaa matkaviestinverkkoa eikä se Elisan käsityksen mukaan myöskään toimi matkaviestinverkossa palveluoperaattorina. Anvia toimii DNA:n matkaviestinpalveluiden jakelijana.

4.2.11 Kaapelitelevisiopalveluiden markkina

46. Kaapelitelevisiopalveluiden markkina sisältää kaapelitelevisioverkoissa tarjottavat televisiopalvelut, pois lukien maksutelevisiopalvelut, jotka sisältyvät maksullisten televisio- ja videosisältöjen vähittäismarkkinaan.
47. Elisan mukaan yrityskaupan osapuolten kaapelitelevisioverkot sijaitsevat niiden perinteisillä toimialueilla. Kaapelitelevisioverkot ovat paikallisia, ei-

vätkä yrityskaupan osapuolten kaapelitelevisioverkot ole miltään osin päällekkäisiä.

4.2.12 Matkaviestinpalveluiden myyntiedustuksen markkina

48. Osa matkaviestinliittymien myynnistä tapahtuu itsenäisten myyntiedustajien kautta. Teleyritysten myyntiedustajina toimivat sekä paikalliset yrittäjät että valtakunnalliset ketjut, kuten Musta Pörssi, Tekniset, Expert, Gigantti ja Rautakirja. Edustajat myyvät yhden tai useamman operaattorin liittymiä.
49. Anvia toimii DNA:n mobiiliverkon puhe- ja datapalveluiden jakelijana. Elisalla on edustussopimuksia useiden eri jakelijoiden kanssa.

4.2.13 Kiinteän verkon puhelinliittymät

50. Ilmoittajan mukaan markkina sisältää kiinteässä verkossa tarjotut pääasiassa puhekäyttöön tarkoitetut puhelinliittymät. Yrityskaupan osapuolet eivät tarjoa kiinteän verkon puhelinliittymiä kuluttajille omien perinteisten toimialueidensa ulkopuolella.

4.2.14 Matkaviestinverkon puhelinliittymät

51. Ilmoittajan mukaan markkina sisältää matkaviestinverkossa myydyt puhekäyttöön tarkoitetut puhelinliittymät. Matkaviestinverkon liittymistä suurinta osaa käytetään sekä puhumiseen että tiedonsiirtoon.
52. Markkina on valtakunnallinen. Matkaviestinverkossa kolme suurinta toimijaa ovat matkaviestinverkko-operaattorit Elisa, TeliaSonera ja DNA. Anvia ei ole omaa matkaviestinverkkoa eikä se Elisän käsityksen mukaan myöskään toimi matkaviestinverkossa palveluoperaattorina. Anvia jakelee DNA:n matkaviestinpalveluita.

4.2.15 Valtakunnalliset runkoverkkopalvelut

53. Runkoverkon palveluilla eli runkotason kiinteillä yhteyksillä tarkoitetaan paikallisten verkkojen välisiä yhteyksiä, joiden välityksellä liikenne kulkee verkosta toiseen. Ne eivät sisällä yhteyttä loppukäyttäjälle. Runkotason kiinteät yhteydet on rakennettu pääosin maan suurimpien kaupunkien välille. Runkotason kiinteitä yhteyksiä tarvitaan datasiirtoon ja raaka-aineeksi viestintäpalveluiden, kuten matka-, paikallis-, kauko- ja ulkomaanpuhelupalveluiden sekä laajakaistapalveluiden tuottamisessa loppuasiakkaalle. Relevantit maantieteelliset markkinat ovat runkoverkon palveluiden osalta Elisän mukaan valtakunnalliset. Suomessa on useita ja erityisesti suurten kaupunkien alueilla päällekkäisiä runkoverkkoja, joiden siirtokapasiteettia yritykset voivat vuokrata. Valtakunnallisia runkoverkkojen palveluita tarjoavia yrityksiä on useita, joista suurimmat ovat Elisa, TeliaSonera ja DNA. Lisäksi valtiolla on omia runkoyhteyksiä.

54. Anviolla ei Elisan käsityksen mukaan ole valtakunnallista runkoverkkoa.

4.2.16 Päätelaitteiden myynti

55. Markkinassa päätelaitteilla tarkoitetaan matkapuhelimia (sisältäen älypuhelimet), tablet-tuotteita, tietokoneita ja viihde-elektronikkaa (sisältäen taulutelevisiot, dvd-laitteet, digiboksit ja virittimet). Päätelaitteita maahantuovat ja myyvät esimerkiksi laitevalmistajat kuten Apple ja Samsung sekä elektronikan tukku- ja vähittäiskaupat, muun muassa kodinkoneketjut. Myös teleyritykset myyvät päätelaitteita.
56. Anvia TV harjoittaa Finnsat-digiboksien sekä digitelevisioiden tuotekehitystä ja valmistuttamista sekä Humax-digiboksien maahantuontia.

4.3 Yrityskaupan mahdollisten kilpailuvaikutusten alustava arviointi

57. Ilmoittaja katsoo, että yritysjärjestelyn seurauksena ei synny määräävää markkina-asemaa eikä yrityskauppa olennaisesti estä tehokasta kilpailua millään ilmoitetuista markkinoista. Yrityskauppa ei ilmoittajan näkemyksen mukaan muuta valtakunnallista eikä paikallista kilpailutilannetta. Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolilla on ollut vain vähäistä toimintaa toistensa perinteisillä toimialueilla, eivätkä ne ole toistensa tärkeimpiä kilpailijoita. Kaikilla markkinasegmenteillä Elisalla on vähintään kaksi vahvaa valtakunnallista kilpailijaa, TeliaSonera ja DNA.
58. Yrityskaupan osapuolten kilpailijat ovat KKV:lle antamissaan lausunnoissaan esittäneet yrityskaupan aiheuttavan lukuisia haitallisia kilpailuvaikutuksia. Osapuolten kilpailijoiden mukaan monilla edellä kuvatuilla markkinoilla Elisa on Anvian pääkilpailija Anvian perinteisen toimialueen kaupungeissa ja kunnissa. Kilpailijoiden mukaan Elisan KKV:lle toimittama yrityskauppailmoitus ei anna täsmällistä kuvaa Elisan vahvasta markkina-asemasta, joka yrityskaupan myötä vahvistuu entisestään niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti.
59. Kilpailijoiden KKV:lle antamien lausuntojen mukaan yrityskauppa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia kuluttajille suunnatuissa kiinteän verkon laajakaistapalveluissa. Lausuntojen mukaan Elisa saavuttaa yrityskaupan myötä Anvian perinteisen toimialueen kunnissa erittäin korkean markkinaosuuden. Lisäksi lausuntojen mukaan KKV:n tulisi selvittää tarkemmin yrityskaupan kilpailuvaikutuksia kiinteän verkon tukkutasen palvelujen eli tilaajayhteyksien vuokrauksen sekä tukkutasen laajakaistapalvelujen markkinoilla.
60. Lisäksi osapuolten kilpailijat ovat esittäneet lausunnoissaan, että sekä masto- että transmissioyhteyksien markkinoita tulisi tarkastella alueellisesti, ja että yrityskaupan seurauksena Elisalle saattaa syntyä Anvian toimialueella määräävä markkina-asema, joka voi heikentää kilpailijoiden asemaa Anvian alueella ja myös valtakunnallisesti. Viestintäviraston lausunnon mukaan transmissioyhteydet kuuluvat kiinteiden yhteyksien paikallisosien tukku-

markkinoihin. Viestintäviraston näkemyksen mukaan nämä markkinat ovat alueelliset ja ne rajautuvat teleyritysten perinteisten toimialueiden mukaisesti. Viestintävirasto pitää lausunnossaan tärkeänä, että näiden markkinoiden tilannetta arvioitaisiin osana Elisan ja Anvian välistä yritysjärjestelyä.

61. Erään yrityskaupan osapuolten kilpailijan mukaan ilmoittajan esittämä yritysten viestintäratkaisujen markkinoiden rajausta on liian laaja yrityskaupan vaikutusten arviointiin. Lausunnonantajan mukaan markkinat tulisi rajata vain niihin yritysten viestintäratkaisuihin, joita teleyritykset tarjoavat.
62. Osassa KKV:n saamista lausunnoista on lisäksi esitetty, että yrityskaupalla saattaa olla merkittäviä haitallisia kilpailuvaikutuksia myös muilla edellä kuvatuilla markkinoilla.
63. Ottaen huomioon edellä esitetyt markkinoiden rakennetta sekä yrityskaupan osapuolten ja kolmansien välistä kilpailutilannetta koskevat havainnot Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo, että yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yrityskaupan kannalta relevanteilla markkinoilla on edelleen selvitettävä.

4.4 Johtopäätös

64. Alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia edellä kuvatulla tavalla useilla markkinoilla. Tästä syystä on tarpeen selvittää täsmällisemmin relevanttien markkinoiden määrittelyä ja yrityskaupan kilpailuvaikutuksia näillä markkinoilla. Asiassa on aiheellista tutkia yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yksityiskohtaisesti jatkoselvityksessä.

5 Ratkaisu

65. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

6 Sovelletut säännökset

66. Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24 ja 26 §.

7 Muutoksenhaku

67. Kilpailulain 44 §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta tähän Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen valittamalla. Lisätietoja päätöksestä antaa erikoistutkija Hanna Kaiponen, puhelin 029 505 3620, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Päätös
Dnro 405/KKV14.00.10/2014
Julkinen versio
9.1.2015

12 (12)

Ylijohtaja

Timo Mattila

Erikoistutkija

Hanna Kaiponen